

ASIA Toistuvaistulon ulosmittaus

KANTELU

Kantelija arvostelee oikeuskanslerille 9.6.2014 osoittamassaan kirjoituksessa ulosottoviraston kihlakunnanulosottomies A:n menettelyä palkkasaatavan ulosmittauksessa.

Kantelijan kertoman mukaan kihlakunnanulosottomies oli mitään etukäteen ilmoittamatta ulosmitannut suurehkon palkkasaatavan, josta kantelija oli oikeusteitse riidellyt kaksi vuotta. Kantelija oli vain postin kautta saanut lapun, jossa kerrottiin, että jotain oli ulosmitattu. Kaiken lisäksi lapussa oli ollut virheellisiä perhettä koskevia tietoja.

Kantelijan kertoman mukaan hänelle on yleensä tullut ennakoilmoitus ulosmittauksista. Koska sellaista ei tässä tapauksessa tullut, epäilee kantelija, että kihlakunnanulosottomies on ylittänyt toimivaltuutensa suorittaessaan ulosmittaukseen ikään kuin kantelijan selän takana.

SELVITYS

Oikeuskanslerinviraston esittelijä pyysi ulosottovirastoa toimittamaan asian alustavaa arviointia varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjajäljennökset.

Ulosottoviraston johtava kihlakunnanvouti B ja kihlakunnanulosottomies A toimittivat eräitä tietoja ja kopion ulosmittauspäätöksestä.

Käräjäoikeuden sovinnon vahvistamista koskevasta päätöksestä 15.5.2014 hankittiin erikseen kopio.

Hankituista asiakirjoista ei kuitenkaan ollut saatavissa riittävästi tietoa kantelijan asiasta ja siitä, olivatko ulosottoviranomaisen toimenpiteet olleet lainmukaisia. Huomio kiinnittyi esimerkiksi siihen, että ulosmittauspäätös oli päivätty 11.7.2014 mutta ulosmittauspäiväksi oli merkitty 3.6.2014. Kihlakunnanvoudin kertoman mukaan ulosmitattu rahamäärä oli 1 830,20 euroa, mutta tästä ei löytynyt merkintää ulosmittauspäätöksessä. Päätökseen oli tehty suojaosuuteen liittyviä merkintöjä, vaikka johtavan kihlakunnanvoudin ilmoittaman mukaan suojaosuussäännöksiä ei kuulunut soveltaa kantelijan tapaukseen. Johtava kihlakunnanvouti pyysi myös oikeuskanslerinvirastoa ilmoittamaan mahdollisimman pian ja viimeistään johtavan kihlakun-

nanvoudin asettamaan määräaikaan mennessä, mikäli oikeuskanslerinvirasto katsoisi velallisen oikeusturvan edellyttävän rahojen tilittämättä jättämistä.

Edellä todettujen kysymyksiä herättäneiden seikkojen vuoksi pyysin Valtakunnanvoudinvirastoa hankkimaan kantelun tutkimiseksi tarvittavat mahdolliset lisätiedot ja -selvitykset ja antamaan lausuntonsa asiasta.

Valtakunnanvoudinvirasto (johtava hallintovouti C) toimitti seikkaperäisen ja hyvin perustellun lausunnon, johon oli liitetty kihlakunnanviraston johtavan kihlakunnanvoudin B:n antama selvitys.

RATKAISU

Asian arviointi

Valtakunnanvoudinvirasto piti lausunnosta tarkemmin ilmenevin perustein kantelun kohteena olevaa ulosmittausta laillisenä ja asianmukaisena. Kysymys oli palkan eli toistuvaissuorituksen ulosmittauksesta, jossa ennakkoilmoitusta ei ulosottokaaren 3 luvun 34 §:n mukaan tarvitse antaa, jos on aihetta olettaa, että se tuntuvasti vaikeuttaa täytäntöönpanoa. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa kantelijan entinen työnantaja olisi todennäköisesti suorittanut maksun suoraan kantelijalle, ellei ulosmittauksesta ja siihen liittyvästä työnantajalle annettavasta maksukiellosta olisi nopeasti päätetty. Ennakkoilmoituksen antaminen kantelijalle olisi tuntuvasti vaikeuttanut täytäntöönpanoa.

Ulosmittauspäivämäärän ja ulosmittauspäätöksen päiväyksen eroavuus johtui siitä, että oikeuskanslerinvirastoon toimitettu päätöskopio oli tulostettu jälkikäteen. Euromääräistä summaa ei merkitty ulosmittauspäätökseen, koska se ei ollut etukäteen tiedossa. Kantelija ei ollut yksilöinyt, millä tavalla ulosmittauspäätöksessä oli virheellisiä tietoja hänen perheestään. Suojaosuuden määräytymiseen vaikuttavat perhetiedot oli tarkistettu väestötietojärjestelmästä. Kantelija ei ollut pyytänyt ulosottomieheltä oikaisua ulosmittauspäätökseen eikä hän ollut hakenut siihen muutosta tuomioistuimelta.

Vaikka Valtakunnanvoudinvirasto piti ulosmittausta laillisenä ja asianmukaisena, se löysi kuitenkin johtavan kihlakunnanvoudin B:n laillisuusvalvojalle antamista tiedoista ja selvityksestä useissa kohdissa arvosteltavaa.

Johtavan kihlakunnanvoudin käsityksen mukaan ulosmitattua palkkasaatavaa, joka perustui tuomioistuimen päätökseen, voitiin luonnehtia tavalliseksi vahingonkorvaussaatavaksi, eikä siihen sen vuoksi olisi tarvinnut soveltaa suojaosuussäännöksiä, joita kuitenkin oli kantelijan eduksi sovellettu. Valtakunnanvoudinviraston lausunnon mukaan mainittu johtavan kihlakunnanvoudin käsitys on virheellinen. Ansiotuloverolain, ulosottokaaren esitöiden sekä korkeimman hallinto-oikeuden ja korkeimman oikeuden eräiden ratkaisujen perusteella oli pidettävä selvänä, että kantelijan ulosmitattu palkkasaatava oli oikeudelliselta luonteeltaan nimenomaan palkka, johon tuli soveltaa suojaosuussäännöksiä.

Johtava kihlakunnanvouti katsoi myös, ettei kysymys ollut toistuvaistulosta. Tältä osin Valtakunnanvoudinvirasto totesi, että toistuvaistulo on määritelty siten, että sillä tarkoitetaan palkkaa, eläkettä ja elinkeinotuloa. Merkitystä ei ole annettu sille, miten usein suorituksia maksetaan. Kyseessä on toistuvaistulo siitä huolimatta, että palkka maksetaan kertasuorituksena.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Valtakunnanvoudinvirasto totesi myös, että johtavan kihlakunnanvoudin menettely asettaa oikeuskanslerinvirastolle määräaika ratkaista ulosmitattujen varojen tilitykseen liittyvä kysymys oli ollut tarpeeton ja lakiin perustumaton, koska oikeuskanslerilla ei ole toimivaltaa määrätä täytäntöönpanoasioista.

Omalta osaltani yhdyn Valtakunnanvoudinviraston lausunnossa esitettyyn arvioon ulosmittauksen lainmukaisuudesta. Ulosottoviraston kihlakunnanulosottomiehen A:n ei ole näytetty menetelleen lainvastaisesti kantelun kohteena olevassa ulosmittausasiassa.

Johtavan kihlakunnanvoudin B:n asiasta oikeuskanslerinvirastolle antamat tiedot ja selvitys sekä menettely asettaa laillisuusvalvojalle määräaika ratkaista yksittäisen täytäntöönpanoasian lainmukaisuuteen liittyvä kysymys antaa kuitenkin aihetta arvosteluun Valtakunnanvoudinviraston lausunnosta ilmenevällä tavalla.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän ulosottoviraston johtavan kihlakunnanvoudin B:n huomion Valtakunnanvoudinviraston lausunnossa esitettyyn arvosteluun, joka liittyy B:n virheelliseen käsitykseen ulosmitattavan palkkasaatavan oikeudellisesta luonteesta ja siitä, mitä toistuvaistulo käsitteenä pitää sisällään sekä arvosteluun, joka liittyy B:n menettelyyn asettaa laillisuusvalvojalle määräaika yksittäisen täytäntöönpanoasian laillisuutta koskevan kannanottonsa muodostamiselle.

Mainitussa tarkoituksessa toimitan jäljennöksen päätöksestäni ulosottoviraston johtavalle kihlakunnanvoudille B:lle. Toimitan myös päätöskopiot kihlakunnanulosottomies A:lle ja Valtakunnanvoudinvirastolle.

Kantelijalle lähetetään tämän päätöksen ohessa kopio Valtakunnanvoudinviraston lausunnosta.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Tom Smeds

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
